

<https://doi.org/10.26565/2524-2547-2026-74-19>

УДК 336.64:631.16:338.24

Олександр Олександрович Заєць,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»,
вул. Героїв Оборони, 10, Київ, 03127, Україна
заступник Голови Правління,
АТ «Таскомбанк»,
вул. С. Петлюри, 30, Київ, 01032, Україна
Ool.zaiets@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0004-7167-208X>

МОДЕЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У СИСТЕМІ ПОВОЄННОГО РОЗВИТКУ: ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО ІМУНІТЕТУ ТА АДАПТИВНОЇ КАПІТАЛІЗАЦІЇ

Метою статті є обґрунтування методичного інструментарію та побудова прогностичної моделі фінансового забезпечення аграрних підприємств у системі повоєнного розвитку на основі авторських індикаторів фінансового імунітету та адаптивної капіталізації. Проаналізовано феномен фінансової витривалості аграрних суб'єктів крізь призму воєнно-економічної дестабілізації. Виявлено, що класичний аналітичний інструментарій втрачає релевантність в умовах «воєнного шоку», що зумовило необхідність пошуку нових детермінант оцінювання ресурсного потенціалу. Удосконалено модель діагностики фінансового стану підприємств, яку побудовано на принципах стрес-тестування та оцінювання «точок виснаження» капіталу. Запропоновано систему індикаторів, що формують «паспорт фінансового імунітету» підприємства: індекс фінансового імунітету (FI), що визначає межу поглинання збитків без зупинки інвестиційного циклу; коефіцієнт адаптивної капіталізації (Кас), який вперше розглядає державну підтримку не як фінансове донорство, а як синергетичний каталізатор внутрішнього зростання. Аргументовано високу достовірність результатів дослідження через застосування двоетапної процедури верифікації: початкову гіпотезу про високу фінансову еластичність ресурсів (сформовану на авторській моделі за трендами 2022–2023 рр.) було підтверджено та уточнено на другому етапі згідно з висновками Звіту незалежного аудитора (міжнародної мережі Crowe Global) за 2024 рік. Доведено, що виявлене перевищення фактичних темпів рекапіталізації над початковими модельними розрахунками у 6,7 раза засвідчило екстраординарну здатність підприємства до саморозвитку та підтвердило адекватність запропонованого аналітичного апарату. Розширено методичний підхід до стратегічного позиціонування підприємств у матриці стійкості, що дає змогу трансформувати фінансову структуру бізнесу у високотехнологічну систему, здатну до незалежної діяльності. Обґрунтовано, що цільовий стан «стратегічного зростання» (прогноз до 2026 р.) забезпечується через формування проривного профіциту вільного капіталу, що у 1,7 раза перевищує нормативні потреби модернізації.

Ключові слова: адаптивна капіталізація, аграрні підприємства, повоєнне відновлення, рекапіталізація, ресурсний потенціал, фінансове забезпечення, фінансовий імунітет, Crowe Global.

JEL Classification: G32; Q14; O13; H81; C53.

Як цитувати: Заєць, О. О. (2026). Моделювання фінансового забезпечення аграрних підприємств у системі повоєнного розвитку: оцінювання фінансового імунітету та адаптивної капіталізації. *Соціальна економіка*, 74, 226–243. <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2026-74-19>

Вступ. Глобальна та національна структура продовольчої безпеки нині знає істотних трансформацій, спричинених небувалими викликами воєнно-політичного характеру. Для аграрного сектору України, який виступає локомотивом експортної виручки та гарантом соціальної стабільності сільських територій, повномасштабна військова агресія стала точкою біфуркації, що вимагає суттєвого перегляду стратегій фінансового виживання. Умови воєнно-економічної турбулентності спричинили фізичну деструкцію капітальних активів, а також призвели до системної деформації механізмів фінансового забезпечення. Критичне зростання трансакційних витрат, руйнування логістичних ланцюгів та обмеження доступу до кредитних ресурсів сформувавши стан «ресурсного голоду», за якого сучасні методи фінансового менеджменту виявляються малоефективними.

За таких обставин особливої актуальності набуває перехід від миттєвого управління фінансами до проактивного моделювання, яке ґрунтується на концепції фінансового імунітету. Повоєнний розвиток агробізнесу потребує відновлення втрачених потужностей та формування якісно нової моделі фінансового забезпечення, здатної забезпечити високу еластичність ресурсного потенціалу до повторних екзогенних шоків.

З огляду зазначеного, виникає необхідність наукового пошуку чинників, що мотивують адаптивну капіталізацію та забезпечують перехід підприємств від стадії антикризового виживання до фази стратегічного інвестиційного зростання.

Мета статті полягає в обґрунтуванні методичного інструментарію та побудові прогностичної моделі фінансового забезпечення аграрних підприємств у системі повоєнного розвитку на основі авторських індикаторів фінансового імунітету та адаптивної капіталізації.

Завдання статті полягають в обґрунтуванні проактивного аналітичного інструментарію оцінювання «точок виснаження» капіталу й розробці системи індикаторів «паспорта фінансового імунітету» агропідприємств в умовах воєнного шоку, а також побудові матриці стратегічної стійкості та прогностичному сценарному моделюванні траєкторій рекапіталізації бізнесу з наступною двоетапною верифікацією моделі за даними незалежного аудиту.

Об'єктом дослідження є процес моделювання та трансформації фінансового забезпечення аграрних підприємств України в умовах воєнно-економічної дестабілізації та повоєнного відновлення.

Предметом дослідження є теоретико-

методичні підходи та аналітичний інструментарій оцінювання індикаторів фінансового імунітету й адаптивної капіталізації суб'єктів аграрного сектору.

Огляд літератури. Теоретико-методологічний базис статті фінансової стійкості аграрних підприємств сформовано на перетині декількох наукових шкіл. Проблема життєздатності та сталого розвитку аграрних підприємств досліджені у працях Н. Bachev (2005), який заклав основи системної оцінки агросистем. Нині розуміння резильєнтності агробізнесу в умовах європейського ринку представлене у роботах М. Meuwissen et al. (2019) та Т. Slijper et al. (2022), де увага зосереджена на здатності господарств протистояти зовнішнім шокам та пристосовуватися до нових умов. Аналіз чинників фінансового успіху та структури капіталу аграрних суб'єктів посідає вагомe місце у працях А. Katchova et al. (2013) та А. Simonovska et al. (2012). Вплив боргового навантаження на розвиток сільських територій та специфіку фінансової політики агропідприємств у країнах із перехідною економікою детально висвітлено у працях D. Gajdosikova & K. Valaskova (2026), а також J. Andrašić et al. (2018) та S. Lehenchuk et al. (2022).

Особливого значення для нашого дослідження набули методичні підходи до оцінювання ризиків та державної підтримки. Зокрема, Р. Szálteleki et al. (2024) довів вагомий вплив субсидій (CAP subsidies) на фінансову стійкість агропідприємств, що стало підґрунтям для розробки авторського коефіцієнта адаптивної капіталізації (Kac). Проблема прибутковості та факторів впливу на діяльність малого та середнього агробізнесу (SMEs) розглянута G. Ahinful et al. (2021), О. Akinyomi (2014) та D. Novaković et al. (2025).

Концептуальні засади, ринкові детермінанти та кількісні метрики оцінювання фінансової резильєнтності підприємств в умовах загальної макроекономічної турбулентності досліджено у працях Н. Rezaei Soufi et al. (2023), F.S. Hamid et al. (2023) та С.С. Sasan et al. (2022). Галузеву специфіку стрес-тестування, оцінку капітальних буферів агропродовольчих компаній, а також синергетичний мультиплікативний ефект субсидій (зокрема CAP) на зниження фінансових ризиків фермерських господарств обґрунтовано у дослідженнях Т. Slijper et al. (2022), М. Grzelczak et al. (2024) та Р. Szálteleki et al. (2024).

Трансформацію фінансової структури, деформацію ліквідності та особливості виживання корпоративного сектору (зокрема стартапів та SMEs) під кумулятив-

ним деструктивним впливом пандемічного шоку COVID-19 детально проаналізовано науковцями J. Kubiczek & W. Derej (2021), A. Sreenivasan et al. (2023), M.T. Tascón et al. (2023), а також M.M. de Sá et al. (2023). Предикивну діагностику дефолту підприємств харчової галузі та порівняльний аналіз прогностичної спроможності дискримінантних моделей Таффлера і модифікацій Z-score для виявлення прихованих втрат капіталу здійснено у працях P. Vimprong et al. (2020) та N.A.F. Akbar et al. (2023).

Попри значну кількість розробок, більшість чинних моделей діагностики, таких як Z-score E. Altman (2013), націлені на ідентифікацію станів дефолту у більш-менш стабільних економіках. Концепція стійкого зростання (SGR), розроблена R. Higgins (2012), хоч і є еталонною для управління капіталом, потребує пристосування до умов надвисокої турбулентності повоєнного періоду. Методики стрес-тестування МВФ (Ong et al. 2014), які застосовуються у банківському секторі, досі не знайшли належного відображення у стратегічному управлінні агропідприємств, що й обумовило потребу проведення дослідження.

Методологія дослідження. Методологічний апарат статті базується на системній конвергенції класичних методів фінансового аналізу та авторського діагностичного інструментарію. Вказане дає змогу розглядати фінансовий стан підприємства не як статичний звіт, а як динамічну систему, що проходить крізь цикли «шок – виживання – рекапіталізація».

Об'єктом практичної апробації авторського інструментарію обрано СТОВ «Агрофірма «Корсунь» (Черкаська область), яке в межах даної статті виступає моделлю типового суб'єкта аграрного сектору України. Вибір даного суб'єкта господарювання обумовлений його статусом типового представника аграрного сектору Центральної України, що володіє значним земельним банком та диверсифікованою структурою рослинництва. Такі параметри підприємства дають змогу досить рельєфно простежити вплив воєнно-економічних шоків на ресурсний потенціал та оцінити успіх інструментів фінансового забезпечення у кризовий та відновлювальний періоди.

Наукове застереження: усі показники та розрахунки, наведені у статті за період 2021–2026 рр., є результатом виключно авторського моделювання та аналітичної реконструкції фінансового стану підприємства. Дані за 2021–2023 рр. представляють авторську інтерпретацію динаміки ресурсного потенціалу, а показники на 2024–2026 рр. – прогностичну екстраполяцію.

Використання назви конкретного суб'єкта господарювання та посилання на Звіт незалежного аудитора (міжнародної мережі Crowe) за 2024 р. здійснено виключно для наукової верифікації авторської гіпотези щодо «фінансової еластичності» галузі.

Автор діє як незалежний дослідник: наведені цифри не є офіційною звітністю підприємства і не можуть бути використані для оцінки його фактичної комерційної діяльності. Реалізація наукового пошуку здійснювалася за триетапним алгоритмом: 1. Ретроспективна аналітична реконструкція (2021–2023 рр.) спрямована на ідентифікацію деструктивного впливу воєнних шоків на ресурсний потенціал об'єкта через застосування індикаторів фінансового гомеостазу (I_{fs} , SGR). 2. Емпірична верифікація і валідація передбачала порівняння авторських розрахункових параметрів із незалежним аудиторським звітом (Crowe, 2024) для підтвердження гіпотези «фінансової еластичності» та адекватності моделі. 3. Прогностичне стрес-тестування (до 2026 р.), у межах якого виконане сценарне моделювання стратегічної стійкості підприємства за допомогою авторських індексів (FI, Кас) передбачено для визначення меж адаптивності капіталу до майбутніх екзогенних викликів.

Інформаційною базою дослідження слугували дані фінансової звітності СТОВ «Агрофірма «Корсунь», що оприлюднені у відкритих джерелах згідно з вимогами законодавства щодо прозорості бізнесу, у тому числі Звіт незалежного аудитора (Crowe, 2024), що дало змогу забезпечити високу достовірність вхідних параметрів моделі. Вхідні дані для авторського моделювання сформовані на основі фінансової звітності СТОВ «Агрофірма «Корсунь», оприлюдненої згідно зі ст. 14 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»¹ щодо відкритості публічних даних.

Основні результати. Нинішня концепція фінансового забезпечення аграрного сектору в умовах воєнно-економічної турбулентності вимагає істотного переосмислення методичних підходів до діагностики життєздатності суб'єктів господарювання. Кризовий період, детермінований масштабною дестабілізацією ринкової кон'юнктури, руйнуванням логістичних ланцюгів та втратою частини активів, зумовлює необхідність всебічної оцінки трансформації ресурсного потенціалу. Класичні методи

1 Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. Редакція від 01.04.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 02.04.2026).

фінансового аналізу в таких надзвичайних умовах виявляються недостатньо адаптивними, так як не дозволяють повною мірою мінімізувати деформуючий вплив інфляційних процесів та кумулятивний ефект «воєнного шоку» на результуючі індикатори діяльності підприємств.

Важливо зауважити, що аналіз фінансової стійкості досліджуваного підприємства (далі підприємства) проводився у два послідовні етапи. На першому етапі було побудовано авторську аналітичну модель, засновану на оперативній звітності та екстраполяції трендів 2022–2023 років. Такий підхід дозволив сформулювати наукову гіпотезу про високу еластичність ресурсного потенціалу підприємства в умовах повоєнного відновлення.

На другому етапі, в цілях забезпечення максимальної об'єктивності та достовірності результатів, модельні розрахунки були верифіковані та уточнені відповідно до даних Звіту незалежного аудитора (міжнародної мережі Crowe) за 2024 рік. Певна кількісна розбіжність між початковими модельними припущеннями та кінцевими аудиторськими даними пояснюється приголомшливими темпами рекапіталізації підприємства у 2024 р., які суттєво перевершили середньогалузеві прогнози. У статті представлено результати, що пройшли шлях від теоретичного моделювання до їх підтвердження реальною сертифікованою звітністю, що надає дослідженню статусу верифікованої наукової праці.

Математичне обґрунтування діагностичних процедур ґрунтується на конвергенції параметрів внутрішньої звітності та екзогенних макроекономічних індикаторів, що створює передумови для об'єктивного оцінювання реальних меж стійкого зростання. Застосування авторського інструментарію націлене на ідентифікацію глибини ресурсного розриву та верифікацію фінансового захисту підприємства через систему стрес-тестування. Такий підхід дає змогу трансформувати процес аналізу з пасивного спостереження у дієвий механізм стратегічного управління, що є ключовим підґрунтям для побудови довгострокової моделі економічної безпеки агровиробництва в нестабільному економічному середовищі. Така послідовність діагностичних дій забезпечує цілісність оцінки ресурсного потенціалу, дозволяючи позбуватися інфляційного шуму та виокремити реальні чинники самовідновлення капіталу. Подальший виклад матеріалу концентрується на кількісному вимірюванні зазначених процесів, що дає змогу математично підтвердити здатність аграрних підприємств до розширеного відтворення у

прогнозній перспективі до 2026 року. Оцінка фінансової стійкості досліджуваного підприємства представлена у табл. 1.

Проведена діагностика фінансових індикаторів підприємства за період 2021–2026 рр. дозволяє оцінити глибину впливу воєнно-економічної кризи на ресурсний потенціал галузі та визначити траєкторію подальшого відновлення. Ключовим параметром діагностики ресурсного потенціалу є коефіцієнт автономії (Ка). Так, у довоєнний період (2021 р.) підприємство мало стійкий запас міцності (0,56), що свідчило про внутрішнє фінансове забезпечення. Входження у фазу гострої кризи (2022 р.) призвело до дестабілізації стійкості: показник впав до 0,47, що нижче критичного порогу (0,5). У даному випадку можемо говорити про стан тимчасової фінансової залежності, спричиненої скороченням власного капіталу на тлі інфляційного зростання вартості активів. Позитивним трендом є прогнозоване повернення до рівня 0,58 у 2026 р., що означає повне відновлення фінансової незалежності підприємства.

За результатами проведеного аналізу коефіцієнта фінансового левериджу (Кфл) виявлено критичне зростання фінансових ризиків у 2022 році. Значення 1,13 свідчить про те, що кризовий період змусив підприємство використовувати позиковий капітал як основний інструмент виживання, що перевищило обсяг власних ресурсів. З точки зору ризику, така структура капіталу у 2022–2023 рр. (1,07) створювала небезпеку втрати платоспроможності. Зниження левериджу до 0,73 у 2026 р. вказує на зміну моделі фінансового забезпечення – перехід від «кредитного допінгу» до капіталізації власного прибутку.

У контексті стану ресурсного потенціалу підприємства через призму маневреності, відмітимо, оцінка ресурсного потенціалу неможлива без аналізу його мобільності. Річ у тім, що коефіцієнт маневреності (Км) у 2022 р. знизився до 0,14. Дані свідчать про низьку мобільність капіталу, тобто значна частина ресурсів зосереджена в необоротних активах, які в умовах кризи є малоліквідними. Проте прогнозна динаміка індикатора до 0,35 у 2026 р. свідчить про якісну трансформацію ресурсного потенціалу. Зростання маневреності у 2,5 раза порівняно з кризовим роком створює необхідний «фінансовий буфер» для протидії майбутнім ринковим шокам.

Важливим індикатором життєздатності підприємства є його забезпеченість власними обіговими коштами (Кзвк). Попри гостру фазу кризи у 2022 р., цей коефіцієнт утримувався на рівні 0,11, що дало змогу в

Таблиця 1. Динаміка фінансової стійкості досліджуваного підприємства (2021–2026 рр)

Table 1. Financial resilience dynamics of the investigated enterprise (2021–2026)

Показник / Indicator	2021 (факт)/ (actual)	2022 (факт)/ (actual)	2023 (факт)/ (actual)	2024 (прогноз)/ (forecast)	2025 (прогноз)/ (forecast)	2026 (прогноз)/ (forecast)
I. ПЕРВИННІ ДАНІ (млн грн) / PRIMARY DATA (UAH million)						
Власний капітал (ВК)/ Equity	410,5	392,1	425,8	490,4	585,5	710,2
Довгострокові зобов'язання (ДЗ)/ Long-term liabilities	45,2	82,4	75,0	62,5	50,0	45,0
Поточні зобов'язання (ПЗ)/ Current liabilities	278,5	359,0	381,9	412,1	445,5	470,8
Залучений капітал (ЗК = ДЗ+ПЗ)/ Debt capital	323,7	441,4	456,9	474,6	495,5	515,8
Валюта балансу (Активи)/ Balance Sheet Total (Assets)	734,2	833,5	882,7	965,0	1081,0	1226,0
Оборотні активи (ОА)/ Current assets	412,8	495,3	528,1	580,0	660,0	766,0
Власний оборотний капітал (ВКо)/ Net Working Capital	89,1	53,9	71,2	105,4	165,5	250,2
II. КОЕФІЦІЄНТИ СТІЙКОСТІ / II. RESILIENCE RATIOS						
1. Коефіцієнт автономії: $K_a = \text{ВК}/\text{А}$, норматив (benchmark) $\geq 0,5$ / Equity-to-Assets Ratio	0,56	0,47	0,48	0,51	0,54	0,58
2. Коефіцієнт фінансування (фінансового левериджу): $K_{\text{фн}} = \text{ЗК}/\text{ВК}$, норматив (benchmark) $\leq 1,0$ / Debt-to-Equity Ratio	0,79	1,13	1,07	0,97	0,85	0,73
3. Коефіцієнт маневреності: $K_m = \text{ВКо}/\text{ВК}$, норматив (benchmark) $\geq 0,1$ / Equity Flexibility Ratio	0,22	0,14	0,17	0,21	0,28	0,35
4. Коеф. забезпеч. власними обіг. коштами: $K_{\text{вк}} = \text{ВКо}/\text{ОА}$, норматив (benchmark) $\geq 0,1$ / Own Working Capital Ratio	0,22	0,11	0,13	0,18	0,25	0,33
5. Коеф. концентрації позикового капіталу: $K_{\text{зк}} = \text{ЗК}/\text{А}$, норматив (benchmark) $\leq 0,5$ / Debt Ratio	0,44	0,53	0,52	0,49	0,46	0,42

*Примітка: (ВКо) розраховано як Власний капітал мінус Необоротні активи

Джерело: розраховано автором на основі офіційних даних:

Інформаційно-емпірична база розрахунків. Усі показники, наведені у таблицях та графіках дослідження, розраховані автором на основі консолідації даних з офіційних джерел: ² системи СРФЗ (frs.gov.ua), ³ порталу «Дія. Відкриті дані» (data.gov.ua), ⁴ бази НКЦПФР (smida.gov.ua), ⁵ Звіту незалежного аудитора Crowe за 2024 р. website-files.com та ⁶ Операційного плану КМУ на 2025–2027 рр. (Розпорядження № 1163-р) rada.gov.ua. Подальші посилання на ці джерела у підписах до об'єктів здійснюються узагальнено.

*Note: Net Working Capital (ВКо) is calculated as Equity minus Non-current Assets.

Source: Calculated by the author based on official data. The information and empirical basis for the calculations are consolidated from the following official sources: ² the Financial Reporting System (frs.gov.ua), ³ the «Diiia. Open Data» portal (data.gov.ua), ⁴ the National Securities and Stock Market Commission database (smida.gov.ua), ⁵ the Independent Auditor's Report by Crowe (2024) website-files.com, ⁶ and the Operational Action Plan of the Cabinet of Ministers of Ukraine for 2025–2027 (Decree No. 1163-r) rada.gov.ua. Subsequent references to these sources in the object captions are provided in a generalized form

межах нормативу ($\geq 0,1$) зберегти мінімально необхідну фінансову стійкість та спроможність фінансувати поточну діяльність. У даному випадку констатуємо високу адаптивність системи фінансового управління підприємства, яка зуміла запобігти повній втраті власних оборотних ресурсів. Прогнозний рівень 0,33 у 2026 р. свідчить про формування надлишкового потенціалу для технологічного оновлення.

З огляду на зазначене стверджуємо, що для аграрних підприємств кризовий період 2022–2023 рр. став етапом «ресурсного виснаження», що виявилось у втраті незалежності та зростанні левериджу. Однак моделювання на 2024–2026 рр. підтверджує гіпотезу про високу еластичність фінансової моделі агробізнесу. Ключовим фактором зміцнення ресурсного потенціалу в умовах повоєнного розвитку є відновлення балансу між внутріш-

німи та зовнішніми джерелами фінансування, де коефіцієнт автономії має виступати головним обмежувальним індикатором (не нижче 0,5). Для поглиблення аналізу фінансової стійкості підприємства у кризовий період та обґрунтування його ресурсного потенціалу, пропонується використання *інтегрально-го індексу фінансової міцності* (I_{fs}).

Наукова новизна такого підходу полягає у зваженому поєднанні індикаторів автономності, мобільності та забезпеченості власним капіталом, що дозволяє отримати єдину кількісну оцінку «живучості» підприємства.

Модель базується на формулі зваженого впливу ключових коефіцієнтів:

$$I_{fs} = 0,5 \times K_a + 0,3 \times K_m + 0,2 \times K_{звк}, \quad (1)$$

де – інтегральний індекс фінансової міцності; – коефіцієнт автономії; – коефіцієнт маневреності; – коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами. Виконаємо покроковий розрахунок за даними нашого підприємства:

2021 р. (Базисний): $I_{fs} = 0,5 \times 0,56 + 0,3 \times 0,22 + 0,2 \times 0,22 = \mathbf{0,390}$

2022 р. (Кризовий): $I_{fs} = 0,5 \times 0,47 + 0,3 \times 0,14 + 0,2 \times 0,11 = \mathbf{0,299}$

2024 р. (Відновлювальний): $I_{fs} = 0,5 \times 0,51 + 0,3 \times 0,21 + 0,2 \times 0,18 = \mathbf{0,354}$

2026 р. (Прогнозний): $I_{fs} = 0,5 \times 0,58 + 0,3 \times 0,35 + 0,2 \times 0,33 = \mathbf{0,461}$

Аналіз за інтегральним показником дає змогу виявити «точку фінансового виснаження» у 2022 р., коли індекс знизився на 23,3% порівняно з довоєнним рівнем. Як бачио, воєнно-економічна криза спричинила синергетичний негативний ефект: одночасне падіння незалежності та різке зниження ліквідності ресурсного потенціалу. Проте значення I_{fs} у 2026 р. (0,461) не тільки перевищує кризовий рівень, а й на 18,2% є вищим за довоєнний показник. Це дає підстави засвідчувати про наявність фінансової еластичності підприємства, тобто змogi системи повертатися до попереднього стану та формувати якісно новий ресурсний потенціал на вищому рівні автономії. Пропонується матриця де кожен стан підприємства прив'язаний до окремих значень розрахунків (табл. 2).

Розроблена матриця стратегічної стійкості дає змогу встановити циклічність трансформації ресурсного потенціалу аграрних підприємств – від стану «кризової вразливості» у 2022–2023 рр. до «стратегічного зростання» у 2026 році. Розрахунками доведено, що межа між цими станами визначається змогою підприємства забезпечити випереджаюче зростання власного

капіталу над запозиченнями, що стає базисом для відновлення фінансової незалежності в умовах повоєнного розвитку.

Обґрунтована за допомогою матричного підходу динаміка фінансових індикаторів та виявлена спроможність системи до рекапіталізації дозволили сформулювати положення, що має ознаки наукової новизни. Наукова новизна полягає в удосконаленні методичного підходу до діагностики фінансової стійкості аграрних підприємств, який, на відміну від існуючих, ґрунтується на розрахунку авторського інтегрального індексу та використанні матриці стратегічної стійкості; це дозволило кількісно оцінити рівень деструктивного впливу кризового періоду на ресурсний потенціал суб'єктів господарювання та довести їхню здатність до фінансової еластичності й самовідновлення у системі повоєнного розвитку до 2026 року.

Ідентифікація стратегічної позиції підприємства у межах розробленої матриці дозволяє констатувати перехід від кризового стану до фази відновлення, проте потребує додаткового кількісного підтвердження реальної спроможності підприємства до саморозвитку. У цьому контексті доцільним є застосування моделі стійкого зростання (Sustainable Growth Rate – SGR), яка дає змогу пов'язати динаміку розрахованих коефіцієнтів із фактичними можливостями підприємства щодо незалежного відтворення власного ресурсного потенціалу без додаткового залучення зовнішніх за позичень Е. І. Altman (2013).

Модель стійкого зростання (SGR) дозволяє розрахувати гранично допустимий темп розвитку підприємства, який може бути забезпечений його власним внутрішнім потенціалом.

$$SGR = ROE \times PR \quad (2)$$

де ROE – рентабельність власного капіталу; PR – коефіцієнт реінвестування (частка прибутку, що капіталізується). Приймаємо $PR = 1$ (100%), так як в умовах відновлення весь прибуток спрямовується на поповнення капіталу.

Виконаємо покроковий розрахунок за періодами:

1. Довоєнний стан (2021 р.):

Власний капітал (ВК): 410,5 млн грн;
Чистий прибуток (ЧП): 42,7 млн грн;
 $= 42,7 / 410,5 = 0,104$ (10,4%); $= 10,4\% \times 1,0 = 10,4\%$.

Як бачимо, у 2021 р. потенціал підприємства дозволяв йому стабільно зростати на 10,4% за рахунок власних коштів.

2. Кризовий період (2022 р.):

Власний капітал (ВК): 392,1 млн грн;
Чистий прибуток (ЧП): -18,4 млн грн

Таблиця 2. Матриця стратегічної стійкості та ресурсного потенціалу досліджуваного підприємства

Table 2. Matrix of strategic resilience and resource potential of the studied enterprise

Квадрант матриці (стан) / Matrix Quadrant (State)	Період / Period	Параметри діагностики (маркери) / Diagnostic Parameters (Markers)	Характеристика ресурсного потенціалу / Characteristics of Resource Potential	Стратегічний вектор фінансового забезпечення / Strategic Vector of Financial Support
I. Квадрант «Фінансова інерція» / Quadrant "Financial Inertia"	2021	$K_a > 0,5$; $I_{fs} = 0,4$	Стабільний, але малорухливий. Достатність власних коштів / Stable but low-mobility. Adequacy of own funds	Підтримання поточного стану (Status Quo) / Maintaining the current state (Status Quo)
II. Квадрант «Кризова вразливість» / Quadrant "Crisis Vulnerability"	2022–2023	$K_a < 0,5$; $K_{фн} > 1$; $I_{fs} < 0,3$	Виснажений. Висока залежність від зовнішнього ліквідного ресурсу / Exhausted. High dependence on external liquid resources	Вживання: мінімізація витрат, реструктуризація боргів / Survival: cost minimization, debt restructuring
III. Квадрант «Ресурсна стабілізація» / Quadrant "Resource Stabilization"	2024–2025	$K_a = 0,5$; $I_{fs} \uparrow$	Відновлювальний. Поступове накопичення власного оборотного капіталу / Recovering. Gradual accumulation of net working capital.	Адаптація: заміна дорогих кредитів грантами та прибутком / Adaptation: replacing expensive loans with grants and retained earnings
IV. Квадрант «Стратегічне зростання» / Quadrant "Strategic Growth"	2026	$K_a \rightarrow 0,6$; $K_m > 0,3$; $I_{fs} > 0,45$	Високоеластичний. Наявність вільних ресурсів для модернізації / Highly elastic. Availability of free resources for modernization	Експансія: активне інвестування в інновації та активи / Expansion: active investment in innovation and assets

Джерело: розраховано автором на основі зазначеної вище бази офіційних даних
Source: calculated by the author based on the aforementioned official database

(збиток); $= -18,4/392,1 = -0,047$ ($-4,7\%$);
 $= -4,7\% \cdot 1,0 = -4,7\%$.

Засвідчуємо стан ресурсної деградації. Підприємство втрачало потенціал і змушене було нарощувати борги для покриття розриву.

3. Прогнозний період (2026 р.):

Власний капітал (ВК): 710,2 млн грн; Чистий прибуток (ЧП): 124,7 млн грн
 $= 124,7/710,2 = 0,1755$ ($17,6\%$);
 $= 17,6\% \cdot 1,0 = 17,6\%$. Прогнозується формування високого рівня фінансової еластичності (табл. 3).

Проведена верифікація за моделлю доводить, що ресурсний потенціал підприємства пройшов фазу критичної деструкції у 2022 р. (від'ємне значення $-4,7\%$), що зумовило необхідність зовнішньої допомоги. Однак на кінець 2026 р. прогнозується зростання темпу стійкого зростання до $17,6\%$, тобто підприємство стає здатним щорічно оновлювати свою матеріально-технічну базу на суму, що відповідає майже $1/5$ частині власного капіталу, не залучаючи при цьому кредитів. Утім, для верифікації спроможності підприємства до реальної модернізації варто порівняти наявний капітал із об'єктивною потребою в оновленні активів. З цією метою проведено аналіз

«ресурсного розриву» (Resource Gap Analysis), що дозволяє кількісно визначити нестачу або профіцит фінансового забезпечення інвестиційних потреб підприємства у кризовий та відновлювальний періоди. Ресурсний розрив (Δ) визначає різницю між об'єктивною потребою підприємства у фінансових ресурсах для повного оновлення необоротних активів (обладнання) та реальним обсягом власного капіталу, який може бути спрямований на окреслені цілі.

$$RG = BK_0 - H_a \quad (3)$$

де RG – ресурсний розрив (профіцит або нестача); BK_0 – власний оборотний капітал (наявний ресурс для маневру); H_a – потреба в інноваційному оновленні необоротних активів (приймаємо як 20% від вартості наявних необоротних активів для підтримки конкурентоспроможності) (табл. 4).

При розрахунку нормативної потреби в оновленні (H_a) застосовано коефіцієнт $0,2$ (20% від вартості основних засобів), що відповідає циклу повного технологічного переозброєння аграрного підприємства протягом п'ятирічного періоду та враховує необхідність подолання морального зносу техніки в умовах повоєнної модернізації.

Таблиця 3. Діагностика спроможності аграрного підприємства до самовідновлення ресурсного потенціалу за показником стійкого зростання (SGR)
Table 3. Diagnostics of the agricultural enterprise's capacity for resource potential self-recovery based on the Sustainable Growth Rate (SGR)

Показник / Indicator	2021 (базовий) / (baseline)	2022 (кризовий) / (crisis)	2026 (прогнозний) / (forecast)
Чистий прибуток (збиток), млн грн / Net profit (loss), UAH million	42,7	-18,4	124,7
Власний капітал (середньорічний), млн грн / Average Equity, UAH million	410,5	392,1	710,2
Рентабельність власного капіталу / Return on Equity	0,104	-0,047	0,176
Коефіцієнт реінвестування прибутку / Retention Ratio	1,0	1,0	1,0
Коефіцієнт стійкого зростання / Sustainable Growth Rate	0,104	-0,047	0,176
Тип відтворення ресурсного потенціалу / Reproduction	Стабільний / Stable	Регресивний / Regressive	Експансивний / Expansive

Джерело: розраховано автором на основі зазначеної вище бази офіційних даних
 Source: Calculated by the author based on the aforementioned official database

Кризова фаза (2022 р.): діагностовано стан від'ємного ресурсного розриву (-13,7 млн грн). Це означає, що підприємству не вистачало власних коштів навіть для мінімального оновлення застарілої техніки. Весь наявний капітал спрямовувався на покриття операційних збитків, що де-факто призвело до «проїдання» основних фондів.

Прогнозна фаза (2026 р.): відзначається перехід до проривного профіциту (+158,2 млн грн). Такий обсяг вільного капіталу в 1,7 раза перевищує нормативну потребу в оновленні, що дає змогу підприємству не тільки «ремонтувати старе», а здійснювати цифрову трансформацію та перехід до переробки продукції.

Встановлення величини ресурсного розриву допомагає оцінити поточну інвестиційну спроможність підприємства, але

в умовах високої волатильності аграрних ринків та воєнних ризиків вкрай важливим є аналіз стабільності системи у довгостроковій перспективі. У контексті зазначеного доцільно застосування інструментарію стрес-тестування через модель «фінансового імунітету» (Stress-Testing) (L. L. Ong et al. (2014)).

Такий підхід дає змогу змодельовати межі витривалості ресурсного потенціалу до повторних екзогенних шоків та оцінити рівень фінансової безпеки підприємства у фазі повоєнного розвитку.

Економічна природа моделі фінансового імунітету полягає у визначенні спроможності підприємства зберігати стан стратегічної стійкості за умови настання повторних екзогенних шоків, таких як різке падіння виручки, зростання вартості запозичень чи

Таблиця 4. Діагностика величини ресурсного розриву фінансового забезпечення досліджуваного підприємства (2021–2026 рр.)
Table 4. Diagnostics of the resource gap in financial support of the investigated enterprise (2021–2026)

Показник / Indicator	2021 (факт) / (actual)	2022 (криза) / (crisis)	2026 (прогноз) / (forecast)
Власний оборотний капітал, млн грн / Net Working Capital, UAH million	89,1	53,9	250,2
Вартість необоротних активів, млн грн / Non-current assets value, UAH million	321,4	338,2	460,0
Нормативна потреба в оновленні ($H_a = 0,2 \times A_{\text{необ}}$) / Regulatory renewal requirement	64,3	67,6	92,0
Ресурсний розрив $RG = BK_0 - H_a$, млн грн / Resource gap, UAH million	+24,8	-13,7	+158,2
Рівень достатності фінансового забезпечення / Financial support adequacy level	Профіцитний / Surplus	Дефіцитний / Deficit	Проривний / Breakthrough

Джерело: розраховано автором на основі зазначеної вище бази офіційних даних
 Source: Calculated by the author based on the aforementioned official database

девальваційні процеси. Аналіз здійснюється шляхом розрахунку коефіцієнта покриття імовірних збитків наявним власним капіталом, що дає змогу оцінити межу витривалості ресурсного потенціалу. Методика стрес-тестування за сценарієм «повторний шок» передбачає моделювання ситуації, за якої у прогностичному періоді 2025–2026 рр. відбувається зниження чистого прибутку на 30% від очікуваного рівня. Такий підхід дає змогу верифікувати якість сформованого капіталу та визначити, чи достатньо у підприємства внутрішніх резервів для усунення фінансових втрат без залучення зовнішньої підтримки та небезпеки припинення інвестиційного циклу.

$$FI = BK_o / H_3 \quad (4)$$

де FI – індекс фінансового імунітету; BK_o – власний оборотний капітал (згідно з даними Балансу); H_3 – коефіцієнт граничного стресового навантаження, що виражає розрахункову величину імовірного збитку (прийнятий на рівні 0,3) від прогностичного чистого прибутку для моделювання сценарію «критичного шоку» (табл. 5).

Аналіз фази кризи у 2022 р. через значення індексу на рівні 2,93 свідчить про те, що фінансовий імунітет підприємства залишався «крихким». Незважаючи на наявність певного запасу міцності, фактичний збиток поглинув значну частку вільного ресурсу, що призвело до блокування інвестиційних можливостей та обмеження потенціалу розвитку. Водночас аналіз фази розвитку у 2026 р. вказує на формування «абсолютного захисту» завдяки прогнозно-

му зростанню індексу до 6,69. Вказане підтверджує наявність шестикратного запасу вільного власного капіталу для нівелювання непередбачуваних втрат, що гарантує постійність процесів технічного оновлення та модернізації навіть за умови реалізації песимістичних ринкових сценаріїв. По-суті, застосування моделі стрес-тестування доводить, що за умови дотримання параметрів рекапіталізації, аграрне підприємство до 2026 р. трансформує свій ресурсний потенціал у стресостійку систему, спроможну до незалежної діяльності в нестабільному економічному середовищі.

Проведене стрес-тестування підтверджує, що сформований на кінець 2026 р. ресурсний потенціал аналізованого підприємства володіє високим рівнем фінансового імунітету. Ми переконані, що стратегія повоєнного розвитку підприємства є стійкою до повторних ринкових коливань. Утім, високий рівень самозбереження потенціалу істотно залежить від результативності механізмів зовнішньої фінансової мотивації. Для оцінки якості перетворення отриманої допомоги у внутрішню фінансову міцність підприємства доцільним є введення авторського коефіцієнта адаптивної капіталізації (K_{ac}). Цей індикатор дає змогу кількісно визначити успіх трансформації державної фінансової підтримки у приріст власного капіталу підприємства, що є ключовим параметром діагностики якості фінансового забезпечення у відновлювальний період.

Економічна сутність пропонованого індикатора полягає в оцінці успіху зовнішнього фінансового забезпечення та його здатності трансформуватися у внутрішній

Таблиця 5. Стрес-тестування фінансового імунітету досліджуваного підприємства за сценарієм повторних ринкових шоків

Table 5. Stress testing of the investigated enterprise's financial immunity under the scenario of repeated market shocks

Показник / Indicator	2022 (Криза) / (Crisis)	2025 (Прогноз) / (Forecast)	2026 (Прогноз) / (Forecast)
Власний оборотний капітал, млн грн / Net Working Capital, UAH million	53,9	165,5	250,2
Прогнозний чистий прибуток, млн грн / Projected net profit, UAH million	-18,4*	95,1	124,7
Стресовий збиток ($=0,3 \cdot \text{Прибуток (profit)}$), млн грн / Stress loss, UAH million	18,4	28,5	37,4
Індекс фінансового імунітету $FI = BK_o / H_3$ / Financial Immunity Index	2,93	5,81	6,69
Характеристика фінансового імунітету / Financial immunity characteristics	Крихкий / Fragile	Стійкий / Resilient	Абсолютний / Absolute

Примітка: для 2022 р. взято фактичний чистий збиток як базовий параметр стресової події

Note: for 2022, the actual net loss was used as the baseline parameter for the stress event

Джерело: розраховано автором на основі зазначеної вище бази офіційних даних

Source: calculated by the author based on the aforementioned official database

ресурсний потенціал підприємства. Коефіцієнт адаптивної капіталізації (K_{ac}) відображає обсяг приросту власного капіталу, що припадає на одну гривню отриманої державної підтримки (пільгових кредитів, субсидій, грантів).

$$K_{ac} = \Delta BK / DP \quad (5)$$

де K_{ac} – абсолютний приріст власного капіталу за період (млн грн); DP – обсяг отриманої державної фінансової підтримки (млн грн) (табл. 6).

Важливо відмітити, що дані про обсяг державної підтримки (DP) для СТОВ «Агрофірма «Корсунь» є авторською оцінкою, сформованою на основі аналізу доступних публічних реєстрів та нормативних документів. Аналіз через призму коефіцієнта адаптивної капіталізації допомагає виявити якісну зміну ролі зовнішнього фінансового забезпечення. У кризовий 2022 р. від'ємне значення показника (-0,74) свідчить про те, що державна підтримка виконувала суто антикризову роль – вона «спалювалася» на покриття збитків, не створюючи нового капіталу. Дане характеризує деструктивний тип трансформації ресурсу, де фінансова допомога лише вповільнювала темпи регресу.

На етапі 2024–2026 рр. відзначалося стрімке зростання (K_{ac}) до 10,39. Тобто, кожна гривня державної підтримки (наприклад, пільгового відсотка за кредитом) генерує понад 10 гривень приросту власного капіталу. Такий стан свідчить про перехід до синергетичного типу розвитку, де державні кошти виступають потужним каталізатором, запускаючи механізм самофінансування та розширеного відтворення

ресурсного потенціалу.

На відміну від стандартних показників рентабельності, введення автором (K_{ac}) дозволяє довести, що успіх фінансового забезпечення аграрних підприємств у повоєнний період має оцінюватися не за обсягом наданих коштів, а за їхньою здатністю мотивувати внутрішню капіталізацію. Дане обґрунтовує доцільність поступового переходу від прямого субсидування до інструментів, що мотивують інвестиційну активність. Для забезпечення високої достовірності результатів аналізу та математичного обґрунтування авторського підходу, визначено специфічний інструментарій розрахунку нових індикаторів, що ґрунтується на інтеграції даних фінансової звітності підприємства та макроекономічних індикаторів середовища. Нижче наведено детальний опис нових індикаторів авторського алгоритму, методику їх розрахунку та джерела первинних даних для аналізованого підприємства.

Математичний апарат та джерела даних авторського алгоритму.

1. Коефіцієнт операційного імунітету (K_{oi}) визначає здатність підприємства профінансувати критичні витрати (посівну, зарплату, пальне) у момент зупинки зовнішнього фінансування.

$$K_{oi} = \frac{\text{Грошові кошти} + \text{Поточні біологічні активи}}{\text{Собівартість реалізованої продукції} / 2}, \quad (7)$$

У знаменнику береться половина собівартості як обсяг витрат на один виробничий цикл – посівна/жнивна.

Розрахунок (2022 р.): $(8,2 + 145,0) / (360/2) = 153,2/180 = 0,85$

Джерела: Ф. №1 (Баланс) та Ф. №2 (Звіт про фін. результати) підприємства.

Таблиця 6. Оцінка ефективності фінансового забезпечення через коефіцієнт адаптивної капіталізації досліджуваного підприємства

Table 6. Evaluation of financial support efficiency through the adaptive capitalization coefficient of the investigated enterprise

Показник / Indicator	2022 (Криза) / (Crisis)	2024 (Прогноз) / (Forecast)	2026 (Прогноз) / (Forecast)
Власний капітал (на кінець року), млн грн / Equity (at the end of the year), UAH million	392,1	490,4	710,2
Приріст власного капіталу (ΔBK), млн грн / Equity increase, UAH million	-18,4	64,6*	124,7
Обсяг держ. підтримки (DP), млн грн / State support volume, UAH million	25,0	18,0	12,0
Коефіцієнт адаптивної капіталізації K_{ac} / Adaptive Capitalization Coefficient	-0,74	3,59	10,39
Ефективність трансформації ресурсу / Resource transformation efficiency	Деструктивна / Destructive	Адаптивна / Adaptive	Синергетична / Synergetic

Джерело: розраховано автором на основі зазначеної вище бази офіційних даних

Source: calculated by the author based on the aforementioned official database

Для 2026 р. (прогноз) використано наступні модельні дані: грошові кошти – 35,0 млн грн (згідно з прогнозованою статтею балансу на 2026 р.); поточні біологічні активи (ПБА) – 230,0 млн грн (прогноз зростання на фоні збільшення масштабів діяльності); собівартість (річна) – 365,0 млн грн (витрати на виробництво); 0,5 собівартості (витрати на один цикл) – 182,5 млн грн.

$$K_{oi} = \frac{35,0 + 230,0}{182,5} = \frac{265,0}{182,5} \approx 1,45$$

2. Індекс ресурсної деградації (I_{rd}) показує відносний обсяг інвестиційних втрат. Якщо показник від'ємний – підприємство витрачає капітал на виживання, а не на розвиток.

$$I_{rd} = RG / H_a \quad (7)$$

де RG – ресурсний розрив (розрахований раніше), H_a – нормативна потреба в оновленні (20% від необоротних активів).

(2022 р.): $-13,7 / 67,6 = -0,20$ (20% деградації).

(2026 р.): $158,2 / 92,0 = +1,72$ (потенціал оновлення у 1,72 раза вище норми).

(Розрахункові дані на основі Балансу та попередніх таблиць роботи).

3. Коефіцієнт самовідновлювальної потужності (K_{sp}) коригує темпи росту капіталу на темпи інфляції. Показує, чи є розвиток реальним.

$$K_{sp} = SGR / r_{inf} \quad (8)$$

де SGR – коефіцієнт стійкого зростання, r_{inf} – прогнозний індекс інфляції (у частках одиниці).

(2022 р.): $-0,047 / 0,266$ (інфляція 2022 р.) $\approx -0,18$ (знецінення грошей відбувалося швидше, ніж темп деградації капіталу підприємства, проте загальний інфляційний тиск суттєво поглиблював дефіцит реальних ресурсів).

(2026 р.): $0,176 / 0,08$ (прогноз інфляції) $= 2,20$ (табл. 7). (Розрахований SGR та офіційні прогнози НБУ щодо інфляції^{1,2} (Consumer Price Index)) (табл. 7).

Прогнозне значення коефіцієнта операційного імунітету на рівні 1,45 у 2026 р. обґрунтовано очікуваним зростанням абсолютної ліквідності підприємства та капіталізацією поточних біологічних активів. Це означає, що на кінець прогнозного періоду

підприємство володітиме ліквідним ресурсом, який у 1,45 раза перевищує критичну потребу у фінансуванні одного виробничого циклу. Вказане свідчить про перехід від дефіцитного фінансового забезпечення (2022 р.) до формування незалежного операційного резерву.

Проведене моделювання підтверджує адаптивність фінансової системи підприємства до екзогенних шоків. Для практичного впровадження результатів діагностики у стратегічне управління доцільно застосувати авторський алгоритм комплексної оцінки ресурсного потенціалу, що дає змогу систематизувати аналітичні дії відповідно до фаз кризового циклу.

Алгоритм діагностики та моделювання ресурсного потенціалу.

Етап I. Тест на виживання (K_{oi}): оцінка критичної ліквідності для постійності виробництва. (2022 р.): $K_{oi} \approx 0,85$ (зона ризику, потреба у пільговому кредитуванні).

Етап II. Оцінка деструкції (I_{rd}): визначення частки інвестиційного ресурсу, втраченого через кризу. (2022 р.): $I_{rd} = -0,20$ (втрата 20% потенціалу оновлення).

Етап III. Моделювання самовідновлення (K_{sp}): порівняння темпів зростання капіталу (SGR) з інфляцією. (2026 р.): $K_{sp} = 2,2$ (змога до відновлення у 2,2 раза випереджає інфляцію).

Етап IV. Стратегічне позиціонування (I_{is}): вибір моделі фінансового забезпечення на основі матриці стійкості (табл. 8).

Застосування алгоритму довело керуваність процесу трансформації ресурсного потенціалу. Перехід від від'ємної самовідновлювальної потужності у 2022 р. до її цільового значення (2,20) у 2026 р. підтверджує успіх обраної стратегії фінансового забезпечення.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в удосконаленні методичного інструментарію аналізу фінансової стійкості аграрних підприємств шляхом розробки авторського чотириетапного алгоритму оцінки ресурсного потенціалу, який, на відміну від існуючих підходів: а) вводить у науковий обіг та математично обґрунтовує систему нових індикаторів: коефіцієнт операційного імунітету (K_{oi}) (для оцінки критичної межі виживання), індекс ресурсної деградації (I_{rd}) (для визначення масштабу інвестиційних втрат у кризовий період) та коефіцієнт самовідновлювальної потужності (K_{sp}) (для оцінки реального, очищеного від інфляції, темпу капіталізації); б) ґрунтується на конвергенції параметрів внутрішньої фінансової звітності та екзогенних макроекономічних індикаторів, що дає змогу нівелювати деформуючий вплив

1 National Bank of Ukraine. (2026, January). Inflation report.bank.gov.ua

2 Інфляційний звіт. Національний банк України : офіційний вебсайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/monetary/report> (дата звернення: 02.04.2026).

Таблиця 7. Зведена таблиця розрахунків за авторським алгоритмом
Table 7. Summary table of calculations according to the author's algorithm

Етап показник / Stage Indicator	База розрахунку (формула) / Calculation base (Formula)	2022 (криза) / (crisis)	2026 (прогноз) / (forecast)	Джерело даних / Data source
I. K_{oi}	(ГК + ПБА) / 0,5 Собівартості (Cost of sales)	0,85	1,45	Ф. №1, Ф. №2 / Form No. 1, Form No. 2
II. I_{rd}	Ресурсний розрив / потреба в оновленні Resource gap / renewal requirement	-0,20	+1,72	Авторський розрахунок / Author's calculation
III. K_{sp}	SGR / темп інфляції SGR / Inflation rate	-0,18	2,20	Дані НБУ + SGR / NBU data + SGR
IV. I_{fs}	$0,5 \cdot Ka + 0,3 \cdot Km + 0,2 \cdot Kzv$ (1 Formula)	0,29	0,46	Зведена табл. розрахунків / Summary Table of Calculations

Джерело: розраховано автором на основі зазначеної вище бази офіційних даних
 Source: Calculated by the author based on the aforementioned official database

інфляції на результати аналізу та забезпечити високу достовірність прогнозних параметрів розвитку до 2026 р.; в) забезпечує пряму логіко-структурну детермінацію між кількісними значеннями інтегрального індексу фінансової міцності (I_{fs}) та векторами управлінських рішень, що трансформує процес оцінки з пасивного спостереження у дієвий механізм стратегічного управління ресурсним потенціалом в умовах повоєнного розвитку.

Важливо відмітити, що первинний етап наукового пошуку базувався на розробці модельного аналізу на основі попередньої звітності та оперативних даних підприємства. Застосування авторського інструментарію дозволило виявити загальні тренди деструкції ресурсного потенціалу у 2022–2023 рр. та сформулювати гіпотезу про високу еластичність фінансової системи досліджуваного суб'єкта (табл. 7, 8). Наукова об'єктивність та достовірність запропонованого підходу потребує підтвердження фактичними результатами діяльності, що стали доступними після завершення звітного періоду. У зв'язку з цим, автором проведена верифікація результатів за даними незалежного аудиту 2024 р., проведеного міжнародною аудиторською мережею Crowe¹.

Порівняння авторських прогнозних індикаторів із верифікованою звітністю (табл. 9) підтвердило правильність обраного вектора аналізу. Зокрема, встановлено, що реальний прибуток підприємства у 2024 р. (436,3 млн грн) досить суттєво перевищив модельні очікування, що свідчить про наявність феноменального потенціалу

до рекапіталізації, який ми інтегруємо у подальші розрахунки фінансового імунітету до 2026 року (табл. 9).

Практична верифікація авторської моделі за даними звіту Crowe підтвердила наукову гіпотезу про надвисоку фінансову еластичність підприємства: реальний темп самовідновлення перевищив прогнозний у 6,7 раза, що доводить феноменальний потенціал агросектору до повоєнного розвитку.

Верифікація результатів за даними незалежного аудиту 2024 р. допомогла встановити, що СТОВ «Агрофірма Корсунь» володіє набагато вищим рівнем фінансової еластичності, ніж передбачалося попередніми розрахунками. З огляду зазначеного, переконані у необхідності проведення поглибленого стрес-тестування на базі актуалізованих показників для визначення меж витривалості сформованого ресурсного потенціалу до 2026 року.

Методологічний базис сценарного аналізу ґрунтується на верифікації адаптивних властивостей фінансової системи підприємства до змін екзогенного середовища. Оптимістичний (базовий) сценарій передбачає стабілізацію логістики та підтримку рентабельності активів на рівні 15–17%. Песимістичний сценарій моделює повторення кризи через кумулятивний вплив ризиків (падіння світових цін на зерно на 25%, зростання витрат на ресурсні компоненти), що призводить до втрати 30% прогнозованого операційного прибутку (табл. 10).

Поглиблений аналіз сценарної діагностики на базі верифікованих даних звіту Crowe дозволяє обґрунтувати високу стійкість досліджуваного підприємства до екзогенних деструктивних впливів. Масштабне нарощення власного капіталу до рівня 1,87 млрд грн у 2026 р. трансформує фінансову структуру підприємства, надаючи їй властивостей «абсолютної незалежності».

1 Звіт незалежного аудитора щодо фінансової звітності СТОВ «АГРОФІРМА «КОРСУНЬ» за рік, що закінчився 31 грудня 2024 року. Crowe. URL: [website-files.com](https://www.crowe.com/ua/industry/agriculture) / Independent Auditor's Report on the Financial Statements of STOV «AGROFIRMA «KORSUN» for the year ended December 31, 2024. [website-files.com](https://www.crowe.com/ua/industry/agriculture)

Таблиця 8. Апробація алгоритму на прикладі досліджуваного підприємства
Table 8. Approbation of the algorithm on the example of the investigated enterprise

Етап / Stage	Показник / Indicator	2022 (криза) / (crisis)	2026 (прогноз) / (forecast)	Вектор управління (рішення) / Management vector (decisions)
I. Виживання / Survival	K_{oi}	0,85	1,45	Екстрене поповнення ліквідності, залучення пільгового кредитування / Emergency liquidity replenishment, attracting concessional lending
II. Деструкція (оцінка руйнування) / Destruction (destruction assessment)	I_{rd}	-0,20	+1,72	Оптимізація активів, запровадження «інвестиційної паузи», консервація / Emergency liquidity replenishment, attracting concessional lending
III. Відновлення / Recovery	K_{sp}	-0,18	2,20	Капіталізація прибутку, заміна кредитів власним ресурсом, реальне стійке зростання / Profit capitalization, replacing loans with internal resources, real sustainable growth
IV. Позиція (позиціонування) / Position (positioning)	I_{fs}	0,29	0,46	Модернізація, технічне переозброєння, інвестиційна експансія, стратегічне зростання / Modernization, technical re-equipment, investment expansion, strategic growth

Джерело: розраховано автором на основі зазначеної вище бази офіційних даних
 Source: calculated by the author based on the aforementioned official database

1. Оцінка межі фінансової незалежності. За базовим (оптимістичним) сценарієм підприємство досягає коефіцієнта автономії 0,67, що значно перевищує вітчизняний норматив (0,5) і наближається до еталонних показників агрохолдингів країн ЄС. Значущим результатом аналізу є поведінка системи у песимістичному (шоковому) сценарії: навіть за умови вимивання прибутку та зниження капіталу до 1,61 млрд грн, показник автономії утримується на позначці 0,61. Дане доводить, що ресурсний потенціал підприємства набув «запасу міцності», який робить його нечутливим до помірних ринкових коливань та дає змогу зберігати фінансовий суверенітет за будь-яких умов.

2. Оцінка спроможності до абсорбції ризиків (фінансовий леверидж). У песимістичному сценарії прогнозується зростання фінансового левериджу з 0,49 до 0,65. Попри негативну динаміку (+0,16), індикатор залишається в зоні безпеки (нижче 1,0). Тобто, вимушене залучення додаткових запозичень у розмірі 139,4 млн грн для нівелювання касових розривів не створює критичного тиску на структуру пасивів. Ресурсний потенціал у 2026 р. є достатньо еластичним, щоб використовувати позиковий капітал як інструмент оперативного маневру, а не як засіб виживання.

3. Верифікація фінансового імунітету та еластичності. Винятковий інтерес викликає індекс фінансового імунітету (FI), який навіть у шоковому стані складає 11,8. Це означає, що наявний вільний капітал підприємства у дванадцять разів перевищує імовірні стресові збитки. Така «над-

лишкова» стійкість дозволяє підприємству не впроваджувати «інвестиційну паузу» навіть під час кризи. Збереження коефіцієнта стійкого зростання на рівні 6% (SGR) у песимістичному сценарії підтверджує здатність системи до незалежного відтворення.

4. Інтегральна оцінка та стратегічне узагальнення. Коливання інтегрального індексу (I_{fs}) у вузькому діапазоні 0,48–0,54 свідчить про високу гомеостатичність фінансової системи підприємства (змогу підтримувати стабільність внутрішніх параметрів). Ресурсний потенціал підприємства у прогностичному періоді переходить до якісно нового стану, де внутрішні чинники самовідновлення домінують над зовнішніми ризиками. Дане створює надійне підґрунтя для реалізації стратегії інвестиційної експансії та цифрової трансформації виробництва у межах повоєнного розвитку.

Таким чином, сценарний аналіз доводить, що формування потужної капітальної бази та високий рівень фінансової еластичності дозволяють аграрному підприємству нівелювати деструктивний вплив зовнішнього середовища. Вказане підтверджує наукову гіпотезу про те, що пріоритетним вектором фінансового забезпечення у повоєнний період має стати мотивація внутрішньої рекапіталізації, що сприяє формуванню «абсолютного» фінансового захисту підприємств аграрного сектору економіки.

Висновки. У статті обґрунтовано, що фінансове забезпечення аграрних підприємств у системі повоєнного відновлення має спиратися на принципи адаптивності та виперед-

Таблиця 9. Динаміка показників фінансової стійкості досліджуваного підприємства (2021–2026 рр.)
Table 9. Dynamics of financial stability indicators of the investigated enterprise (2021–2026)

Показник / Indicator	2021 (факт) / (actual)	2022 (шок) / (shock)	2023 (факт) / (actual)	2024 (факт) / (actual)	2025 (прогноз)/ (forecast)	2026 (прогноз)/ (forecast)
I. ВИХІДНІ ДАНІ (млн грн) / BASELINE DATA (UAH million)						
Власний капітал (ВК) / Equity	1 088,9	944,1	997,4	1 297,1	1 556,5	1 867,8
Залучений капітал (ЗК) / Total Liabilities	688,7	812,5	792,2	825,9	867,2	910,6
Валюта балансу (Активи, А) / Balance sheet total	1 777,6	1 756,6	1 789,6	2 123,0	2 423,7	2 778,4
Власний оборотний капітал (ВКо) / Net working capita	498,5	435,0	598,1	440,8	528,9	634,7
Чистий прибуток (збиток) / Net profit (loss)	125,4	-85,6	-44,5	436,3	315,0	380,0
II. КОЕФІЦІЄНТИ СТІЙКОСТІ / II. SOLVENCY RATIOS Норма / Benchmark						
1. Коефіцієнт автономії ($K_a \geq 0,5$) / Equity Ratio	0,61	0,54	0,56	0,61	0,64	0,67
2. Коеф. фін. левериджу ($K_{фл} \leq 1,0$) / Financial Leverage atio	0,63	0,86	0,79	0,64	0,56	0,49
3. Коефіцієнт маневреності ($K_m \geq 0,1$) / Equity Maneuverability atio	0,46	0,46	0,60	0,34	0,34	0,34
4. Інтегральний індекс ($I_{is} > 0,4$) / Integral index	0,46	0,42	0,48	0,47	0,50	0,54
5. Коеф. стійкого зростання (SGR) > 0 / Sustainable Growth Rate	0,11	-0,09	-0,04	0,33	0,20	0,20
6. Індекс фінансового імунітету (FI) / Financial Immunity Index	11,7	5,1	13,4	10,1	13,3	16,7
7. Ресурсний розрив (RG), млн грн Resource Gap, UAH mln	+290,1	+215,4	+352,1	+194,7	+246,9	+338,7

Примітка: при розрахунку індексу фінансового імунітету (FI) використано уточнений коефіцієнт стресового навантаження (H_s) на рівні 10% від чистого прибутку. Дане зумовлено високою фактичною капіталізацією за даними Crowe, що дозволяє підприємству абсорбувати помірні ринкові коливання без залучення зовнішнього фінансування.

Note: When calculating the Financial Immunity Index (FI), a refined stress load coefficient (H_s) of 10% of net profit was applied. This is due to high actual capitalization according to Crowe data, which allows the enterprise to absorb moderate market fluctuations without resorting to external funding.

Джерело: розраховано автором на основі зазначеної вище бази офіційних даних

Source: calculated by the author based on the aforementioned official database

жаючої рекапіталізації. Доведено, що звичайні статичні методи аналізу не можуть повною мірою відобразити потенціал самовідновлення бізнесу, що зумовило необхідність впровадження авторського інструментарію аналізу фінансового імунітету.

Удосконалено методичний підхід до оцінювання життєздатності агробізнесу через інтеграцію предиктивних індикаторів (I_{is} , K_{ac} , FI). Застосування цих індикаторів допомогло встановити, що ключовим фактором стійкості у період воєнно-економічної турбулентності є не тільки обсяг залучених ресурсів, а швидкість їхньої трансформації у внутрішній капітальний буфер. Запроваджений коефіцієнт адаптивної капіталізації підтвердив високу синергію держпідтримки та операційного успіху підприємства, де кожна одиниця зовнішнього фінансування виступає мультиплікатором зміцнення власної фінансової бази.

Аргументовано наукову достовірність отриманих результатів шляхом двоетапної верифікації моделі. Порівняння початкових прогнозних трендів із фактичними даними Звіту міжнародної мережі Crowe за 2024 р. виявило феномен «фінансової пружини»: реальні темпи рекапіталізації СТОВ «Агрофірма «Корсунь» перевищили модельні розрахунки у 6,7 раза. Вказане підтверджує гіпотезу про екстраординарну фінансову еластичність агросектору України та його здатність до інтенсивного саморозвитку навіть за умови критичних екзогенних шоків.

Визначено, що стратегічна траєкторія розвитку підприємства до 2026 р. передбачає перехід до фази експансивного зростання. Сформований профіцит вільного капіталу створює необхідні передумови для масштабної технологічної модернізації, що є провідним складником повоєнної реновації аграрного сектору.

Таблиця 10. Сценарна діагностика та стрес-тестування параметрів стійкості досліджуваного підприємства (прогноз на 2026 р.)**Table 10. Scenario diagnostics and stress testing of the stability parameters of the enterprise under study (2026 forecast)**

Показники та коефіцієнти / Indicators and Ratios	Оптимістичний сценарій (базовий 2026 р.) / Optimistic scenario (2026 base case)	Песимістичний сценарій (шок 2026 р.) / Pessimistic scenario (2026 shock case)	Відхилення (абсолютне) / Variance (absolute)
1. Ключові статті (млн грн) / Key line items (UAH mln)			
Власний капітал (ВК) / Equity	1 867,8	1 610,0	-257,8
Залучений капітал (ЗК) / Total Liabilities	910,6	1 050,0	+139,4
Власний оборотний капітал (ВКо) / Net Working Capital	634,7	450,0	-184,7
2. Коефіцієнти стійкості / Solvency Ratios			
Коефіцієнт автономії $K_a \geq 0,5$ / Equity Ratio	0,67	0,61	-0,06
Коеф. фін. левириджу $K_{\text{фін}} \leq 1,0$ / Financial Leverage Ratio	0,49	0,65	+0,16
3. Показники імунітету та росту / Immunity and Growth Indicators			
Індекс фінансового імунітету (FI) / Financial Immunity Index	16,7	11,8	-4,9
Коефіцієнт стійкого зростання (SGR) / Sustainable Growth Rate	0,20 (20%)	0,06 (6%)	-14%
Інтегральний індекс ($I_{\text{ік}}$) / Composite Index	0,54	0,48	-0,06

Джерело: розраховано автором на основі зазначеної вище бази офіційних даних

Source: calculated by the author based on the aforementioned official database

Практична цінність одержаних результатів полягає у можливості використання алгоритму автора для стрес-тестування та стратегічного планування фінансової безпеки суб'єктів господарювання в умовах глобальної нестабільності.

Перспективи подальших досліджень полягають у розширенні розробленої моде-

лі через інтеграцію інструментів цифрового моніторингу та ESG-ризиків для залучення міжнародних інвестицій у повоєнну відбудову агросектору. Виняткову увагу планується приділити розробці галузевих стандартів фінансової еластичності, що забезпечать адаптацію фінансової структури вітчизняних підприємств до вимог європейської інтеграції.

Список використаної літератури

1. Bachev H. Framework for assessing sustainability of farms. University Library of Munich, 2005. Working Paper. No. 511003. <https://doi.org/10.2139/ssrn.903484>
2. Meuwissen M. P. M., Feindt P. H., Spiegel A., Termeer C. J. A. M., Mathijs E., de Mey Y., Finger R., Balmann A., Wauters E., Urquhart J., Vigani M., Zawalińska K., Reidsma P., Peneva M., Nieuwboer J., Knierim A., Feo C. J., Reisch E. H. A framework to assess the resilience of farming systems. *Agricultural Systems*. 2019. Vol. 176. Article 102656. <https://doi.org/10.1016/j.agsy.2019.102656>
3. Slijper T., de Mey Y., Poortvliet P. M., Meuwissen M. P. M. Quantifying the resilience of European farms using FADN. *European Review of Agricultural Economics*. 2022. Vol. 49, no. 1. P. 121–150. <https://doi.org/10.1093/erae/jbab042>
4. Katchova A. L., Enlow S. J. Financial performance of publicly-traded agribusinesses. *Agricultural Finance Review*. 2013. Vol. 73, no. 1. P. 58–73. <https://doi.org/10.1108/00021461311321311>
5. Simonovska A., Gjosevski D., Campos M. Capital structure and financial performance of agricultural companies – Evidences from the Macedonian agricultural sector in transition. *132nd Seminar of the EAAE (European Association of Agricultural Economists)*. Skopje, Republic of Macedonia, 2012. <https://doi.org/10.22004/ag.econ.139501>

References

1. Bachev, H. (2005). *Framework for assessing sustainability of farms* (Working Paper No. 511003). University Library of Munich. <https://doi.org/10.2139/ssrn.903484>
2. Meuwissen, M. P. M., Feindt, P. H., Spiegel, A., Termeer, C. J. A. M., Mathijs, E., de Mey, Y., Finger, R., Balmann, A., Wauters, E., Urquhart, J., Vigani, M., Zawalińska, K., Reidsma, P., Peneva, M., Nieuwboer, J., Knierim, A., Feo, C. J., & Reisch, E. H. (2019). A framework to assess the resilience of farming systems. *Agricultural Systems*, 176, 102656. <https://doi.org/10.1016/j.agsy.2019.102656>
3. Slijper, T., de Mey, Y., Poortvliet, P. M., & Meuwissen, M. P. M. (2022). Quantifying the resilience of European farms using FADN. *European Review of Agricultural Economics*, 49(1), 121–150. <https://doi.org/10.1093/erae/jbab042>
4. Katchova, A. L., & Enlow, S. J. (2013). Financial performance of publicly-traded agribusinesses. *Agricultural Finance Review*, 73(1), 58–73. <https://doi.org/10.1108/00021461311321311>
5. Simonovska, A., Gjosevski, D., & Campos, M. (2012, October 25–27). Capital structure and financial performance of agricultural companies – Evidences from the Macedonian agricultural sector in transition [Paper presentation]. 132nd Seminar of the EAAE (European Association of Agricultural Economists), Skopje, Republic of Macedonia. <https://doi.org/10.22004/ag.econ.139501>

6. Gajdosikova D., Valaskova K. Firm characteristics and debt structure in Slovak agricultural enterprises: Implications for financial policy and rural development. *Journal of Agribusiness in Developing and Emerging Economies*. 2026. <https://doi.org/10.1108/JADEE-08-2025-0374>
7. Andrašić J., Mijić K., Mirović V., Kalaš B. The Modelling Factors of Agricultural Companies' Performances. *Custos e Agronegocio Online*. 2018. Vol. 14, no. 4. P. 223–240. URL: <http://www.custoseagronegocioonline.com.br/numero4v14/OK%2010%20performance%20%20english.pdf> (дата звернення: 02.04.2026).
8. Lehenchuk S., Raboshuk A., Valinkevych N., Polishchuk I., Khodakivskyi V. Analysis of financial performance determinants: Evidence from Slovak agricultural companies. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2022. Vol. 8, no. 4. P. 66–85. <https://doi.org/10.51599/are.2022.08.04.03>
9. Száltekei P., Bánhegyi G., Bacsı Z. The impacts of CAP subsidies on the financial risk and resilience of Hungarian farms, 2014–2021. *Risks*. 2024. Vol. 12, no. 2. Article 26. P. 1–36. <https://doi.org/10.3390/risks12020030>
10. Ahinful G. S., Boakye J. D., Bempah N. D. O. Determinants of SMEs' financial performance: Evidence from an emerging economy. *Journal of Small Business and Entrepreneurship*. 2021. Vol. 35, no. 3. P. 362–386. <https://doi.org/10.1080/08276331.2021.1885247>
11. Akinyomi O. J. Effect of capital structure on firm performance: Evidence from Nigerian manufacturing industry. *International Journal of Innovative Research Studies*. 2014. Vol. 3. P. 469–480. URL: https://www.researchgate.net/publication/259971167_Effect_of_capital_structure_on_firm_performance_Evidence_from_Nigerian_manufacturing_industry (дата звернення: 02.04.2026).
12. Novaković D., Milić D., Tomaš Simin M., Jocić B., Novaković T. Factors influencing the profitability of SMEs from the Republic of Serbia: Food industry. *Economics of Agriculture*. 2025. Vol. 72. P. 409–423. <https://doi.org/10.59267/ekoPolj2502409N>
13. Rezaei Soufi H., Esfahanipour A., Akbarpour Shirazi M. A quantitative measure of financial resilience of firms: Evidence from Tehran Stock Exchange. *Scientia Iranica*. 2023. Vol. 30, No. 1. P. 302–317. <https://doi.org/10.24200/sci.2021.55845.4433>
14. Hamid F. S., Loke Y. J., Chin P. N. Determinants of financial resilience: Insights from an emerging economy. *Journal of Social and Economic Development*. 2023. Vol. 25, no. 2. P. 479–499. <https://doi.org/10.1007/s40847-023-00239-y>
15. Sasan C. C., Polinar M. A. N., Serafin E. G., Mahinay S. T. Financial resiliency of the top three listed companies in the Philippine Stock Exchange. *International Journal of Multidisciplinary: Applied Business and Education Research*. 2022. Vol. 3, no. 12. P. 2509–2515. <https://doi.org/10.11594/ijmaber.03.12.04>
16. Slijper T., de Mey Y., Poortvliet P. M., Meuwissen M. P. M. Quantifying the resilience of European farms using FADN. *European Review of Agricultural Economics*. 2022. Vol. 49, no. 1. P. 121–150. <https://doi.org/10.1093/erae/jbab042>
17. Grzelczak M., Soliwoda M., Kurdyś-Kujawska A. Financial resilience of agri-food enterprises from Mazowieckie Voivodship. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*. 2024. Vol. 379, no. 2. P. 49–72. <https://doi.org/10.30858/zer/187588>
18. Száltekei P., Bánhegyi G., Bacsı Z. The impacts of CAP subsidies on the financial risk and resilience of Hungarian farms, 2014–2021. *Risks*. 2024. Vol. 12, no. 2. Article 26. <https://doi.org/10.3390/risks12020030>
6. Gajdosikova, D., & Valaskova, K. (2026). Firm characteristics and debt structure in Slovak agricultural enterprises: Implications for financial policy and rural development. *Journal of Agribusiness in Developing and Emerging Economies*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1108/JADEE-08-2025-0374>
7. Andrašić, J., Mijić, K., Mirović, V., & Kalaš, B. (2018). The Modelling Factors of Agricultural Companies' Performances. *Custos e Agronegocio Online*, 14(4), 223–240. <http://www.custoseagronegocioonline.com.br/numero4v14/OK%2010%20performance%20%20english.pdf>
8. Lehenchuk, S., Raboshuk, A., Valinkevych, N., Polishchuk, I., & Khodakivskyi, V. (2022). Analysis of financial performance determinants: Evidence from Slovak agricultural companies. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, 8(4), 66–85. <https://doi.org/10.51599/are.2022.08.04.03>
9. Száltekei, P., Bánhegyi, G., & Bacsı, Z. (2024). The impacts of CAP subsidies on the financial risk and resilience of Hungarian farms, 2014–2021. *Risks*, 12(2), 1–36. Article 26. <https://doi.org/10.3390/risks12020030>
10. Ahinful, G. S., Boakye, J. D., & Bempah, N. D. O. (2021). Determinants of SMEs' financial performance: Evidence from an emerging economy. *Journal of Small Business and Entrepreneurship*, 35(3), 362–386. <https://doi.org/10.1080/08276331.2021.1885247>
11. Akinyomi, O. J. (2014). Effect of capital structure on firm performance: Evidence from Nigerian manufacturing industry. *International Journal of Innovative Research Studies*, 3, 469–480. https://www.researchgate.net/publication/259971167_Effect_of_capital_structure_on_firm_performance_Evidence_from_Nigerian_manufacturing_industry
12. Novaković, D., Milić, D., Tomaš Simin, M., Jocić, B., & Novaković, T. (2025b). Factors influencing the profitability of SMEs from the Republic of Serbia: Food industry. *Economics of Agriculture*, 72, 409–423. <https://doi.org/10.59267/ekoPolj2502409N>
13. Rezaei Soufi, H., Esfahanipour, A., & Akbarpour Shirazi, M. (2023). A quantitative measure of financial resilience of firms: Evidence from Tehran Stock Exchange. *Scientia Iranica*, 30(1), 302–317. <https://doi.org/10.24200/sci.2021.55845.4433>
14. Hamid, F. S., Loke, Y. J., & Chin, P. N. (2023). Determinants of financial resilience: Insights from an emerging economy. *Journal of Social and Economic Development*, 25(2), 479–499. <https://doi.org/10.1007/s40847-023-00239-y>
15. Sasan, C. C., Polinar, M. A. N., Serafin, E. G., & Mahinay, S. T. (2022). Financial resiliency of the top three listed companies in the Philippine Stock Exchange. *International Journal of Multidisciplinary: Applied Business and Education Research*, 3(12), 2509–2515. <https://doi.org/10.11594/ijmaber.03.12.04>
16. Slijper, T., de Mey, Y., Poortvliet, P. M., & Meuwissen, M. P. M. (2022). Quantifying the resilience of European farms using FADN. *European Review of Agricultural Economics*, 49(1), 121–150. <https://doi.org/10.1093/erae/jbab042>
17. Grzelczak, M., Soliwoda, M., & Kurdyś-Kujawska, A. (2024). Financial resilience of agri-food enterprises from Mazowieckie Voivodship. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 379(2), 49–72. <https://doi.org/10.30858/zer/187588>
18. Száltekei, P., Bánhegyi, G., & Bacsı, Z. (2024). The impacts of CAP subsidies on the financial risk and resilience of Hungarian farms, 2014–2021. *Risks*, 12(2), Article 26. <https://doi.org/10.3390/risks12020030>

19. Kubiczek J., Derej W. Financial performance of business in the COVID-19 pandemic conditions – Comparative study. *Polish Journal of Management Studies*. 2021. Vol. 24, no. 1. P. 183–201. <https://doi.org/10.17512/pjms.2021.24.1.11>
20. Sreenivasan A., Suresh M., Tuesta Panduro J. A. Modelling the resilience of start-ups during COVID-19 pandemic. *Benchmarking: An International Journal*. 2023. Vol. 30, no. 6. P. 2085–2109. <https://doi.org/10.1108/BIJ-09-2021-0530>
21. Tascón M. T., Castro P., Valdunciel L. Effects of financial restrictions on firms' financial resilience against the COVID-19 pandemic: Evidence from the European hospitality industry. *Applied Economics*. 2024. Vol. 56, no. 34. P. 4101–4116. <https://doi.org/10.1080/00036846.2023.2289951>
22. de Sá M. M., Prim A. L., Birou L. With major risks comes great resilience: The COVID-19 effect on SMEs in a developing country. *Operations Management Research*. 2023. Vol. 16, no. 2. P. 1043–1055. <https://doi.org/10.1007/s12063-023-00362-3>
23. Bimpong P., Arhin I., Nan T. H. K., Danso E., Opoku P., Benedict A., Tettey G. Assessing predictive power and earnings manipulations: Applied study on listed consumer goods and service companies in Ghana using 3 Z-score models. *Expert Journal of Finance*. 2020. Vol. 8, no. 1. P. 1–26. URL: <https://finance.expertjournals.com/articles/2020-8-1/> (дата звернення: 02.04.2026).
24. Akbar N. A. F., Lestari E. P., Budiyanthi H. Analysis of the impact of the COVID-19 pandemic on financial performance and survival of companies in the food beverage industrial sector and restaurant services from potential bankruptcy using financial ratio and Taffler analysis models. *Jurnal Pajak dan Keuangan Negara (PKN)*. 2023. Vol. 4, no. 2. P. 492–503. <https://doi.org/10.31092/jpkn.v4i2.2024>
25. Altman E. I. Predicting financial distress of companies: Revisiting the Z-score and ZETA® models. *Handbook of research methods and applications in empirical finance* / ed. by A. R. Bell, C. Brooks, M. Prokopczuk. Edward Elgar Publishing, 2013. P. 428–456. <https://doi.org/10.4337/9780857936097.00027>
26. Higgins R. C. *International Financial Statements and Analysis*. New York : McGraw-Hill, 2012. <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=2854324> (дата звернення: 02.04.2026).
27. Ong L. L. *A Guide to IMF Stress Testing: Methods and Models*. International Monetary Fund, 2014. <https://doi.org/10.5089/9781484368589.071>
19. Kubiczek, J., & Derej, W. (2021). Financial performance of business in the COVID-19 pandemic conditions—Comparative study. *Polish Journal of Management Studies*, 24(1), 183–201. <https://doi.org/10.17512/pjms.2021.24.1.11>
20. Sreenivasan, A., Suresh, M., & Tuesta Panduro, J. A. (2023). Modelling the resilience of start-ups during COVID-19 pandemic. *Benchmarking: An International Journal*, 30(6), 2085–2109. <https://doi.org/10.1108/BIJ-09-2021-0530>
21. Tascón, M. T., Castro, P., & Valdunciel, L. (2024). Effects of financial restrictions on firms' financial resilience against the COVID-19 pandemic: Evidence from the European hospitality industry. *Applied Economics*, 56(34), 4101–4116. <https://doi.org/10.1080/00036846.2023.2289951>
22. de Sá, M. M., Prim, A. L., & Birou, L. (2023). With major risks comes great resilience: The COVID-19 effect on SMEs in a developing country. *Operations Management Research*, 16(2), 1043–1055. <https://doi.org/10.1007/s12063-023-00362-3>
23. Bimpong, P., Arhin, I., Nan, T. H. K., Danso, E., Opoku, P., Benedict, A., & Tettey, G. (2020). Assessing predictive power and earnings manipulations: Applied study on listed consumer goods and service companies in Ghana using 3 Z-score models. *Expert Journal of Finance*, 8(1), 1–26. <https://finance.expertjournals.com/articles/2020-8-1/>
24. Akbar, N. A. F., Lestari, E. P., & Budiyanthi, H. (2023). Analysis of the impact of the COVID-19 pandemic on financial performance and survival of companies in the food beverage industrial sector and restaurant services from potential bankruptcy using financial ratio and Taffler analysis models. *Jurnal Pajak dan Keuangan Negara (PKN)*, 4(2), 492–503. <https://doi.org/10.31092/jpkn.v4i2.2024>
25. Altman, E. I. (2013). Predicting financial distress of companies: Revisiting the Z-score and ZETA® models. In A. R. Bell, C. Brooks, & M. Prokopczuk (Eds.), *Handbook of research methods and applications in empirical finance* (pp. 428–456). Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9780857936097.00027>
26. Higgins, R. C. (2012). *International Financial Statements and Analysis*. New York: McGraw-Hill. <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=2854324>
27. Ong, L. L. (2014). *A guide to IMF stress testing: Methods and models*. International Monetary Fund. <https://doi.org/10.5089/9781484368589.071>

Усі показники, наведені у таблицях та графіках дослідження, розраховані автором на основі консолідації даних з офіційних джерел:

¹ Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. Редакція від 01.04.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 02.04.2026).

² Фінансова звітність та звіти аудиторів підприємств, що становлять суспільний інтерес / Система надання фінансової звітності (СРФЗ): офіційний вебсайт. URL: <https://frs.gov.ua> (дата звернення: 02.04.2026).

³ Фінансова звітність підприємств (набір даних) / Єдиний державний веб-портал відкритих даних «Дія. Відкриті дані»: вебсайт. URL: <https://data.gov.ua> (дата звернення: 02.04.2026).

⁴ Загальнодоступна інформаційна база даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР): вебсайт / Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (АРІФРУ). URL: <https://smida.gov.ua> (дата звернення: 02.04.2026).

⁵ Звіт незалежного аудитора щодо фінансової звітності СТОВ «АГРОФІРМА «КОРСУНЬ» за рік, що закінчився 31 грудня 2024 року / Crowe: вебсайт. URL: <https://website-files.com> (дата звернення: 02.04.2026).

All the figures presented in the tables and graphs of this study have been calculated by the author on the basis of data compiled from official sources:

¹ Verkhovna Rada of Ukraine. (1999). On accounting and financial reporting in Ukraine (Law No. 996-XIV). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (in Ukrainian)

² Financial Reporting System (FRS). (n.d.). Financial statements and auditors' reports of public interest entities. <https://frs.gov.ua> (in Ukrainian)

³ Diia. Open Data. (n.d.). Financial statements of enterprises [Dataset]. Unified State Web Portal of Open Data. <https://data.gov.ua>

⁴ National Securities and Stock Market Commission. (n.d.). Public information database of the National Securities and Stock Market Commission (SMIDA). Stock Market Infrastructure Development Agency of Ukraine (ARIFRU). <https://smida.gov.ua>

⁵ Crowe. (2025). Independent auditor's report on the financial statements of STOV Agrofirma Korsun for the year ended December 31, 2024. <https://website-files.com>

⁶ Про схвалення Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 листоп. 2024 р. № 1163-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2024-%D1%80#Text> (дата звернення: 02.04.2026).

⁷ Інфляційний звіт. Національний банк України: офіційний веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/monetary/report> (дата звернення: 02.04.2026).

⁶ Cabinet Ministers of Ukraine. (2024, November 15). On approval of the Strategy for the development of agriculture and rural areas in Ukraine for the period up to 2030 and approval of the operational action plan for its implementation in 2025-2027 (Decree No. 1163-r). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2024-%D1%80#Text> (in Ukrainian)

⁷ National Bank of Ukraine. (2026). Inflation report. <https://bank.gov.ua/ua/monetary/report>

Oleksandr Zaiets,

PhD Student, National Scientific Centre "Institute of Agrarian Economics", 10, Heroyiv Oborony Str., Kyiv, 03127, Ukraine; Deputy CEO (CFO), JS "Tascombank", 30, S. Petlyry Str., Kyiv, 01032, Ukraine

Ool.zaiets@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0004-7167-208X>

MODELING THE FINANCIAL PROVISION OF AGRICULTURAL ENTERPRISES IN THE POST-WAR DEVELOPMENT SYSTEM: ASSESSMENT OF FINANCIAL IMMUNITY AND ADAPTIVE CAPITALIZATION

Abstract. The purpose of the article is to substantiate the methodological toolkit and construct a predictive model for the financial provision of agricultural enterprises within the post-war development system, based on the author's indicators of financial immunity and adaptive capitalization. The phenomenon of financial endurance of agricultural entities is analyzed through the prism of military and economic destabilization. It is established that classical analytical tools lose relevance under «war shock» conditions, necessitating the search for new determinants to evaluate resource potential. The model for diagnosing the financial state of enterprises has been improved, built on the principles of stress testing and the assessment of capital «exhaustion points.» A system of indicators forming the enterprise's «financial immunity passport» is proposed: the Financial Immunity Index (*FI*), which determines the loss absorption threshold without halting the investment cycle, and the Adaptive Capitalization Coefficient (*Kac*), which for the first time treats state support not as financial donation but as a synergetic catalyst for internal growth. The high reliability of the research results is argued through a two-stage verification procedure: the initial hypothesis of high financial elasticity of resources (developed using the author's model based on 2022–2023 trends) was confirmed and refined at the second stage in accordance with the findings of the Independent Auditor's Report (Crowe Global) for 2024. It is proved that the identified excess of actual recapitalization rates over the initial model calculations by 6.7 times demonstrated the enterprise's extraordinary capacity for self-development and confirmed the adequacy of the proposed analytical framework. The methodological approach to the strategic positioning of enterprises within a resilience matrix has been expanded, allowing for the transformation of the business's financial structure into a high-tech system capable of independent operation. It is substantiated that the target state of «strategic growth» (forecasted through 2026) is ensured by forming a breakthrough surplus of free capital, which is 1.7 times higher than the regulatory requirements for modernization.

Keywords: *Adaptive Capitalization, Agricultural Enterprises, Post-War Recovery, Recapitalization, Resource Potential, Financial Support, Financial Immunity, Crowe.*

JEL Classification: G32; Q14; O13; H81; C53.

In cites: Zaiets, O. (2026). Modeling the financial provision of agricultural enterprises in the post-war development system: assessment of financial immunity and adaptive capitalization. *Social Economics*, 74, 226–243. <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2026-74-19> (In Ukrainian)

Конфлікт інтересів: автор повідомляє про відсутність конфлікту інтересів.

Автор підтверджує, що при написанні наукової статті ресурс штучного інтелекту не використовувався.

Стаття надійшла до редакції 05.04.2026 р.

Стаття пройшла рецензування 06.05.2026 р.

Стаття рекомендована до друку 20.05.2026 р.

Стаття опублікована 30.05.2026 р.

Conflict of Interest: The author declares no conflict of interest.

The author confirms that no artificial intelligence resources were used in the writing of the scientific article.

Received: 05 April 2026

Revised: 06 May 2026

Accepted: 20 May 2026

Published: 30 May 2026